

Voordeel van de windmolens

Op weg naar een duurzaam Moerdijk, Zevenbergschen Hoek en Langeweg

Samenvatting van het Procesplan Windkernen Uitvoeringsplan Moerdijk, Zevenbergschen Hoek en Langeweg (WUP MZL)

1. Waar gaat het over?

Dit document legt uit hoe bewoners, maatschappelijke organisaties en de gemeente samen plannen gaan maken voor de energietransitie in Moerdijk, Zevenbergschen Hoek en Langeweg. Deze dorpen worden de windkernen genoemd, omdat in hun omgeving windmolens zijn gebouwd waarvan 25% van de opbrengst kan worden gebruikt door de dorpen voor projecten die helpen bij de energietransitie.

De energietransitie betekent dat we overstappen van fossiele energie uit bronnen die leeg kunnen raken (zoals aardgas) naar hernieuwbare energie uit bronnen die steeds worden aangevuld, zoals wind- en zonne-energie. Dit is nodig om klimaatverandering tegen te gaan.

Een belangrijk onderdeel van de energietransitie is de warmtetransitie: voor 2050 moeten we stoppen met het gebruik van aardgas voor verwarming en warm water. Dit document beschrijft hoe we samen plannen gaan maken voor de warmtetransitie in Moerdijk, Zevenbergschen Hoek en Langeweg. Waar we voordeel kunnen halen, kijken we ook verder dan verwarming en warm water: bijvoorbeeld als het gaat om de elektriciteitsvoorziening of om kansen om de leefbaarheid in de dorpen te verbeteren.

2. Wat we willen bereiken

We willen de dorpen Moerdijk, Zevenbergschen Hoek en Langeweg, en de buitengebieden die bij de dorpen horen, vóór 2035 aardgasvrij maken. Hiervoor willen we:

1. Voor elk dorp een plan maken om van het aardgas af te gaan.
2. De opbrengsten van de windmolens gebruiken om de dorpen duurzamer te maken.
3. De ideeën goed afstemmen met inwoners, lokale bedrijven en andere belanghebbenden, zodat zo veel mogelijk mensen het plan steunen.
4. Projecten slim combineren, zodat we niet alleen woningen verbeteren, maar ook de omgeving (meer groen, veiliger, betere leefbaarheid).
5. Starten met concrete projecten waar mensen meteen wat aan hebben, terwijl we werken aan het lange termijnplan.
6. Een goede organisatie opzetten, waarbij we leren van de plannen voor/door andere dorpen in de gemeente Moerdijk.

3. Voor wie is het bedoeld?

De plannen zijn bedoeld voor:

- Mensen met een woonhuis
- Huurders en verhuurders
- Verenigingen van Eigenaren
- Sportverenigingen, culturele instellingen (zoals een bibliotheek of muziekgebouw), scholen, zorginstellingen, etc.
- Lokale bedrijven

In eerste instantie richten we ons op huiseigenaren en huurders in de bebouwde kom en de omliggende gebieden. Het gaat om het gebied binnen de rode lijn op de kaart hiernaast.

4. Waarmee gaan we aan de slag?

Het traject bestaat uit twee onderdelen: projecten waar inwoners op korte termijn voordeel bij hebben (Spoor 1) en een plan voor een nieuw warmtesysteem in de toekomst (Spoor 2).

Spoor 1: concrete projecten

De situatie van mensen verschilt: de een woont in een nieuwbouwhuis, de ander in een oude dijkwoning. De een heeft spaargeld, de ander niet. In de plannen willen we rekening houden met al deze mensen en hen helpen met wat ze nodig hebben, zodat ze kunnen aansluiten op toekomstige energiesystemen. Iedereen moet kunnen meedoen, ongeacht iemands (financiële) situatie. Bij Spoor 1 bedenken we daarvoor concrete projecten, zoals gezamenlijk isoleren. Bewoners denken en kiezen mee welke projecten dit worden. De eerste projecten moeten uiterlijk begin 2025 starten, met een budget van € 3.168.000 (ongeveer € 2.000 per woning).

Spoor 2: een nieuw systeem voor de toekomst

Voor Spoor 2 gaan we onderzoeken welk nieuw warmtesysteem aardgas kan vervangen. Een team van experts helpt ons bij dit onderzoek. De stappen naar het nieuwe warmtesysteem leggen we vast in een Windkernen Uitvoeringsplan (WUP).

Geld van de windmolens

De windmolens draaien, we willen de opbrengst gaan besteden. In de afspraken hierover staat dat het geld moet worden besteed aan projecten die de dorpen duurzamer maken. Voor deze projecten kunnen we 25% van de nettowinst van de windmolens gebruiken.

De opbrengst van de windmolens komt bovenop het geld dat de overheid (gemeente, provincie, rijk) steekt in de energietransitie. Inwoners van de windkernen hebben recht op dezelfde regelingen als andere inwoners van Moerdijk, maar krijgen daarnaast nog extra's (zoals lokale projecten uit Spoor 1) of hoeven zelf minder te investeren bij de overstap naar duurzame energie (Spoor 2), dankzij het geld van de windmolens.

We maken plannen op maat per dorp, maar doen dat met de drie dorpen samen, zodat we dingen in één keer kunnen uitzoeken. We kiezen de projecten (Spoor 1) en het nieuwe systeem (Spoor 2) in samenwerking met inwoners en anderen die er belang bij hebben, zoals woningverhuurders. We starten met projecten in Spoor 1, zodat inwoners op korte termijn gaan profiteren van het geld van de windmolens.

5. Wat kan wel en wat kan niet?

De plannen moeten aan bepaalde regels voldoen.

Er zijn **harde voorwaarden**, zoals wetten en afspraken met de gemeente. Het geld van de windmolens mag bijvoorbeeld niet zomaar naar de inwoners gaan, maar moet besteed worden aan duurzame projecten voor het dorp. Dit staat in het Investeringskader van het Windfonds Moerdijk.

Er zijn ook **zachte voorwaarden**. Dat zijn dingen die we samen bepalen. In deze categorie hebben we ook een aantal dingen afgesproken die ervoor zorgen dat we goede (technische) keuzes maken (de 'leidende principes'). Deze voorwaarden zijn:

- sociaal (iedereen kan meedoen, ongeacht iemands situatie);
- betaalbaar;
- betrouwbaar;
- duurzaam;
- draagvlak (we proberen plannen te maken waar zo veel mogelijk mensen het mee eens zijn) en keuzevrijheid (niemand wordt gedwongen om mee te doen);
- toekomstbestendig;
- maatschappelijke meerwaarde (de energietransitie moet – waar mogelijk – bijdragen aan de leefbaarheid van het dorp).

6. Hoe organiseren we het?

We maken de plannen samen met de dorpsbewoners, ondernemers, verenigingen en andere organisaties. Bij de start hebben we de volgende afspraken gemaakt:

- **De gemeente Moerdijk** begeleidt het proces en neemt de uiteindelijke beslissingen.
- **Inwoners en organisaties** kunnen op verschillende manieren meedoen:
 1. Aansluiten bij het kernteam of projectgroepen.
 2. Meedoen in een klankbordgroep.
 3. Op de hoogte blijven via nieuwsbrieven, bijeenkomsten en enquêtes.
- **Expertteam:** we werken samen met experts uit het programma 'Sociale Innovatie in de Energietransitie 2' (SIE2), waarin 10 Brabantse gemeenten hun kennis delen.
- **Windkernen samen.** We trekken zo veel mogelijk samen op, zodat we geen dubbel werk hoeven te doen. Maar in de toekomst kan het gebeuren dat de dorpen meer hun eigen weg gaan. Bijvoorbeeld omdat het ene dorp sneller gaat, of omdat er aan een heel andere oplossing wordt gewerkt.

7. Planning en activiteiten

Het proces is begin 2024 gestart en wordt uitgevoerd in drie fasen: Initiatiefase, Definitiefase en Ontwerpfase. Een deel van de acties is al uitgevoerd. De planning wordt verder uitgewerkt naarmate de plannen duidelijker worden.

	Fasering		
Fase	Initiatiefase	Definitiefase	Ontwerpfase
Tijdslijn	Jan-Jul 2024	Aug-Dec 2024	Jan-Jun 2025
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> Opstarten proces Inrichten overlegstructuur Op- en vaststellen Procesplan 	<ul style="list-style-type: none"> Verder uitwerken planning en activiteiten Opstellen plan van aanpak Communicatie en Participatie Communicatie- en participatie-acties <p><u>Spoor 1</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Opstarten projectgroep Verkenning en uitwerking projectideeën <p><u>Spoor 2 (Technisch)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Quick Scan Vertaling Quick Scan naar de windkernen Voorlopige keuzes Vervolgonderzoeken en uitwerken business case <p><u>Spoor 2 (Organisatie & financiering)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Verkennen rol van/proces binnen gemeente, organisatievormen, financieringsvormen (Voorlopige) keuzes over te verbinden opgaven (maatschappelijke meerwaarde) 	<ul style="list-style-type: none"> Communicatie- en participatie-acties <p><u>Spoor 1</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Uitvoering eerste project(en) Ontwikkeling volgende projecten <p><u>Spoor 2</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Maken definitieve keuze systeemoplossing Maken definitief ontwerp (Opstarten) besluitvormingsproces <p><u>WUP</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Op- en vaststellen WUP (Voorbereiden) besluitvorming